

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

บทที่ 4

ข้อมูลเบื้องต้นของสถานศึกษา

ในการพัฒนาแนวทางการสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 และเขต 2 ได้ศึกษาข้อมูลด้านบริบทของโรงเรียนวัดศรีวงค์ โรงเรียนวัดท่าใหม่ โรงเรียนวัดลาดระโหง ซึ่งเป็นโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยโดยใช้การสังเกตสภาพปัญหาของโรงเรียน ศึกษาจากเอกสารรายงานตนเองและได้สัมภาษณ์บุคลากรที่เกี่ยวข้องของโรงเรียนทั้ง 3 แห่ง และนำเสนอต่อไปนี้

โรงเรียนวัดศรีวงค์

สภาพทั่วไปโรงเรียนวัดศรีวงค์ เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 ตั้งอยู่ที่หมู่ 1 ตำบลทับน้ำ อำเภอบางปะหัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา รหัสไปรษณีย์ 13220 โรงเรียนวัดศรีวงค์ มีเนื้อที่ 5 ไร่เศษ มีอาคารเรียน 2 หลัง เป็นแบบกรมสามัญ 017 (ดัดแปลง) 1 หลัง และ แบบ สปข. 104/26 1 หลัง เป็นอาคารไม้ มีห้องเรียนรวม 8 ห้อง ใช้เป็นระดับชั้นอนุบาล 2 ห้อง ระดับประถมศึกษา 6 ห้อง มีห้องพิเศษใช้เป็นห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ 1 ห้อง ห้องคอมพิวเตอร์และห้องปฏิบัติการทางภาษา 1 ห้อง ห้องสมุด 1 ห้อง ห้องพยาบาลขนาดเล็ก 1 ห้อง ห้องพัสดุและห้องผู้บริหารสถานศึกษา 1 ห้อง ห้องส้วมแบบสปข. 603/29 จำนวน 4 ที่นั่ง 1 หลัง สนามกีฬา 1 สนาม โรงเรียนวัดศรีวงค์จัดการศึกษา 2 ระดับ คือระดับอนุบาล 2 ห้องเรียนและระดับประถมศึกษา 6 ห้องเรียน แบ่งเป็นชั้นอนุบาล 1 และ ชั้นอนุบาล 2 ชั้นละ 1 ห้องเรียนและชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษา ชั้นละ 1 ห้องเรียนมีผู้เรียนรวม 80 คนบุคลากรในโรงเรียนวัดศรีวงค์ประกอบด้วยผู้บริหาร 1 คน ครูผู้สอน 6 คน นักการภารโรง 1 คนผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนทุกคนมีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรี บุคลากรในโรงเรียนมีอายุราชการเฉลี่ยประมาณ 18.75 ปีโรงเรียนตั้งอยู่ในชุมชนชนบท มีประชากร ในเขตพื้นที่บริหารประมาณ 600 คน ส่วนใหญ่เน้นถือต่อหัวประมาณ 72,000 บาท ต่อปี ลักษณะของชุมชนอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลทับน้ำ พื้นที่โดยรอบเป็นที่ราบลุ่ม ฤดูน้ำหลาก น้ำจะท่วมขังทุกปีในชุมชนมีวัดศรีวงค์และสถานีนอนามัยเป็นแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นของสถานศึกษา ชุมชนรอบนอกของสถานศึกษามีบ้านเรือนจำนวนมาก

สิ่งที่ช่วยเกื้อหนุนการดำเนินงานในโรงเรียนมีโครงสร้างของระบบบริหารจัดการ ในสถานศึกษา มีความชัดเจนครอบคลุมภารกิจของสถานศึกษา มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ บุคลากรในโรงเรียนมีความสามัคคีกัน สามารถประสานงานและร่วมมือกับชุมชนได้เป็นอย่างดี มีการกำหนดนโยบายในการพัฒนาการศึกษาเพื่อสร้างความมั่นใจในคุณภาพของสถานศึกษาในภาพรวม 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการ ด้านหลักสูตรและกระบวนการเรียน ด้านอาคารสถานที่และอุปกรณ์ และด้านกำกับตรวจสอบติดตามผล โรงเรียนมีระบบข้อมูลที่จะประชาสัมพันธ์ในการจัดการศึกษาให้เกิดความเข้าใจและเป็นที่ยอมรับของชุมชน ผู้บริหารมีความมุ่งมั่นในการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างจริงจัง เป็นสถานศึกษาที่รักษาระเบียบ ประเพณีและวัฒนธรรมในท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี เช่น ประเพณีกวนข้าวทิพย์ การเทศน์มหาชาติ การแข่งขันเรือพาย เป็นต้น

จุดที่ควรได้รับการพัฒนาของโรงเรียนวัดศรีวังค์ คือ ส่งเสริมการบูรณาการเรียนรู้อ เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพและต่อเนื่อง ควรส่งเสริมให้บุคลากรภายในสถานศึกษาเกิดการตื่นตัวในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้และนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน ควรพัฒนาผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในสาระการเรียนรู้ที่มีผลการเรียนรู้ต่ำ เช่น กลุ่มสาระคณิตศาสตร์ และกลุ่มสาระวิทยาศาสตร์ เป็นต้น ด้านการกำกับติดตามการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรภายในโรงเรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียน ควรมีการปรับปรุงและนิเทศติดตามให้เป็นไปตามนโยบายของสถานศึกษาอย่างจริงจัง ควรพัฒนาผู้เรียนให้รอบด้านวิชาการและมีความรู้พื้นฐานด้านวิชาชีพควบคู่กันไป

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนจากการสำรวจข้อมูลการประเมินคุณภาพการศึกษา ระดับชาติในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2547 พบว่า คะแนนเฉลี่ยในสาระการเรียนรู้ภาษาไทยสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ สาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ และสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำ และร้อยละของผู้เรียนส่วนใหญ่มีคะแนนอยู่ในระดับพอใช้ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1. 2549 : ออนไลน์) ดังปรากฏในตาราง 1

ตาราง 1 แสดงผลการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และปีที่ 6
โรงเรียนวัดศรีภวังค์ ปีการศึกษา 2547

สาระการเรียนรู้	ระดับชั้น	จำนวน ผู้เรียน (คน)	คะแนนเฉลี่ย ร้อยละ	ร้อยละที่ปรับปรุง/พอใช้/ดี		
				ปรับปรุง	พอใช้	ดี
ภาษาไทย	ป. 3	8	52.50	0.00	100.00	0.00
คณิตศาสตร์	ป. 3	8	39.17	12.50	87.50	0.00
วิทยาศาสตร์	ป. 3	8	40.83	0.00	0.00	0.00
ภาษาไทย	ป. 6	20	49.25	30.00	40.40	30.30
คณิตศาสตร์	ป. 6	20	49.38	25.00	55.00	20.20
วิทยาศาสตร์	ป. 6	20	44.25	0.00	80.00	5.00
ภาษาอังกฤษ	ป. 6	20	45.63	10.00	80.00	10.10

จากตาราง 1 แนวทางในการบริหารจัดการสถานศึกษาโรงเรียนวัดศรีภวังค์ได้จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยได้กำหนดเป้าหมายการดำเนินงานที่เน้นคุณภาพของผู้เรียนให้เป็นคนดีมีคุณธรรม มุ่งพัฒนาตนเองและสังคมได้กำหนดวิสัยทัศน์ให้เห็นถึงพฤติกรรมของผู้เรียนตามเป้าหมายอย่างชัดเจนและเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการดำเนินการประชาสัมพันธ์งานการศึกษาโดยกำหนดไว้ในวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาซึ่งโดยภาพรวมสถานศึกษาได้จัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้กับ ผู้เรียนโดยเน้นกิจกรรมที่ช่วยเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่จัดให้เพื่อให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของตนเอง ได้เรียนรู้จากสื่อที่หลากหลายและเกิดประสิทธิภาพที่คงทน

หลักในการปฏิบัติด้านส่งเสริมการเรียนรู้ด้านระบบบริหารจัดการได้ส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษาและพัฒนาคุณภาพการศึกษาและประชาสัมพันธ์สถานศึกษา ยุทธศาสตร์ที่สำคัญคือ ร่วมกับชุมชนและเชิญชุมชนมากำหนดแนวทางการจัดกิจกรรมให้กับผู้เรียน เพื่อพัฒนาการศึกษาและควบคุมคุณภาพการศึกษา ส่งผลให้ชุมชนยอมรับสถานศึกษามากยิ่งขึ้น การสร้างบรรยากาศการทำงานที่เป็นประชาธิปไตย มียุทธศาสตร์ที่สำคัญ คือการจัดการทำงานเป็นทีม และให้คัดเลือกผู้มีความสามารถเป็นผู้นำในการทำงานและให้บุคลากร ผู้เรียนได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการในสถานศึกษาส่งผลให้เกิดความร่วมมือที่ดีต่อกัน ในอันที่จะเอื้อประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้ ด้านหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนโรงเรียนได้สรรหาและพัฒนาสื่อ วัสดุอุปกรณ์เพื่อให้เพียงพอต่อการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน โดยการ อบรมจัดบริการสื่ออุปกรณ์ เพื่อการเรียนรู้อย่างเป็นระบบพร้อมกับการติดตาม ตรวจสอบและประเมินการใช้ ส่งผลให้ผู้สอนและผู้เรียนมีแหล่งศึกษาค้นคว้าหาความรู้มากขึ้นมีหนังสือตำราต่างๆที่เป็นที่สนใจมากยิ่งขึ้น ด้านอาคารสถานที่และอุปกรณ์ การส่งเสริมเพื่อเร่งพัฒนาสภาพ อาคารเรียน ห้องเรียนให้มีเพียงพอมีความสะอาด ร่มรื่น ถูกสุขลักษณะมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยการจัดสร้างและบำรุงรักษาอาคารเรียน ห้องเรียน และสภาพแวดล้อม ที่เอื้อประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยการจัดสร้างและบำรุงรักษาอาคารเรียน ห้องเรียน และสภาพแวดล้อมตามศักยภาพของสถานศึกษาขนาดเล็ก เพื่อจะให้เกิดความพร้อมต่อการบริการแก่ผู้เรียนให้มากที่สุดส่งผลให้สภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาเกิดความร่มรื่น สะอาด และมีสภาพที่เอื้อ ต่อการเรียนรู้ได้พอสมควรส่งเสริมในการพัฒนาภูมิทัศน์ และสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา ให้มีความสะอาด ร่มรื่น สวยงามโดยการจัดทำสวนหย่อม สนามหญ้า ปลูกไม้ดอกไม้ประดับ บริเวณอาคารเรียน จัดซ่อมระบบระบายน้ำเสีย จัดทำป้ายทิศทางการเดิน ป้ายอาคารสถานที่ต่างๆการ จัดทำมุมที่นั่งพักผ่อนและขอบเขตรั้วของสถานศึกษาที่สวยงามโดยใช้พรรณไม้เป็นส่วนประกอบส่งผลให้สภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา สวยงาม ผู้เรียนมีสุขภาพจิตแจ่มใสขึ้น ด้านบุคลากรส่งเสริมให้ผู้สอนมีความรู้ ความสามารถ มีความมุ่งมั่นในการเรียนรู้กับผู้เรียน ส่งเสริมให้ผู้สอน มีคุณธรรมที่เหมาะสมกับการประกอบอาชีพครู มียุทธศาสตร์ที่สำคัญคือให้ความรู้แก่ครูได้ใช้ในนวัตกรรมและวิทยาการสมัยใหม่ ส่งเสริมให้ผู้สอนศึกษาต่อ และมีโครงการพัฒนาจิตใจให้กับผู้สอน ส่งเสริมจัดสวัสดิการและสร้างความภาคภูมิใจในวิชาชีพ โดยการเพิ่มสวัสดิการ กับผู้สอน นักการภารโรง จัดแสดงผลงานของบุคลากรเพื่อประชาสัมพันธ์ข่าวสารและสร้างความภาคภูมิใจในการปฏิบัติงานที่ประสบผลสำเร็จ เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจให้กับบุคลากร ด้านการกำกับตรวจสอบและการติดตามผล โรงเรียนได้สร้างระบบกำกับ ตรวจสอบ และรายงานผลเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน โดยใช้

กระบวนการนิเทศตรวจสอบ มีปฏิทินการปฏิบัติที่ชัดเจนพร้อมกับการกำหนดให้มีผู้รับผิดชอบในการติดตามผล โดยมีคำสั่งของผู้บริหารสถานศึกษาอย่างชัดเจน ส่งผลให้การปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายได้ตามสมควร

จากการที่โรงเรียนวัดศรีภวังค์ได้ส่งเสริมการเรียนรู้โดยกำหนดแนวทางไว้ 5 ประการ ดังกล่าวข้างต้นนั้น จะเห็นได้ว่าทั้งระบบบริหารจัดการ ด้านหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน การพัฒนาอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม การพัฒนาบุคลากร และการกำกับติดตามของโรงเรียนวัดศรีภวังค์นั้น ได้มีความมุ่งมั่นที่จะให้เกิดการพัฒนาตัวผู้เรียนโดยอาศัยการพัฒนาจากการจัดการเรียนรู้ สภาพแวดล้อม การประชาสัมพันธ์สถานศึกษา ตลอดจนเร่งรัดให้บุคลากรได้เกิดความมุ่งมั่น ในภารกิจของการประกอบวิชาชีพครู เพื่อส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพตามบริบทของสถานศึกษาและวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้

โรงเรียนวัดท่าใหม่

โรงเรียนวัดท่าใหม่เป็นโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 ตั้งอยู่หมู่ที่ 6 ตำบลปากกราน อำเภอพระนครศรีอยุธยาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา รหัสไปรษณีย์ 13000 หมายเลขโทรศัพท์ 0-3532-2617 โรงเรียนวัดท่าใหม่ มีเนื้อที่ประมาณ 5 ไร่เศษ มีอาคารเรียน 2 หลัง เป็นอาคารไม้แบบ ป1.ข ชั้นเดียวได้สูง มีห้องเรียน 8 ห้อง ใช้เป็นห้องระดับชั้นอนุบาล 2 ห้อง ระดับชั้นประถมศึกษา 6 ห้อง มีห้องพิเศษที่ใช้เป็นห้องปฏิบัติการทางภาษา 1 ห้อง ห้องคอมพิวเตอร์ 1 ห้อง ห้องวิทยาศาสตร์ 1 ห้อง ห้องสมุดขนาดเล็ก 1 ห้อง สนามกีฬาทั่วไป 1 สนามวอลเลย์บอล 1 สนามลานกีฬาอเนกประสงค์ 1 ลาน อาคารอเนกประสงค์ 1 หลัง ห้องส้วมแบบ 401 1 หลังรวม 5 ที่นั่ง ที่ปัสสาวะชายแบบรวม 1 ที่ โรงเรียนวัดท่าใหม่จัดการศึกษา 2 ระดับ คือ ระดับอนุบาล 2 ห้องเรียนระดับประถมศึกษา 6 ห้องเรียน แบ่งเป็นอนุบาล 1 และอนุบาล 2 ชั้นละ 1 ห้องเรียน 80 คน บุคลากรในโรงเรียนวัดท่าใหม่ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน 1 คน ครู 5 คน และนักการภารโรง 1 คนซึ่งโรงเรียนได้จ้างโดยใช้เงินบริจาค บุคลากรของโรงเรียนทุกคน มีคุณวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรี บุคลากรในโรงเรียนมีอายุราชการเฉลี่ยประมาณ 29.20 ปี วิสัยทัศน์ ของโรงเรียนวัดท่าใหม่ คือ จัดการศึกษาให้ผู้เรียนเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม มีทักษะด้านภาษาไทย คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ เป็นผู้ก้าวทันเทคโนโลยี เห็นคุณค่าและอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไทย เรียนรู้อย่างมีความสุข มีการปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ที่ดีขึ้น มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ชุมชนช่วยกันส่งเสริมร่วมพัฒนา แก้ปัญหามาหาโรงเรียนเป็นฐานความรู้ที่ยั่งยืน โรงเรียนตั้งอยู่ในชุมชนกึ่งเมืองกึ่งชนบท มีประชากรในชุมชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำนาเป็นหลัก มี

อาชีพรับจ้างทั่วไป เป็นอาชีพรอง รายได้ของประชากรต่อหัวประมาณ 24,000 บาทต่อปี ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนอยู่ในระดับดี ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนอยู่เสมอโดยการนำ ของคณะกรรมการสถานศึกษา ตลอดจนวัดทำใหม่ซึ่งเป็นวัดที่อยู่ในบริเวณเดียวกับโรงเรียนก็ยังได้เข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนครุภัณฑ์และงบประมาณ ในการพัฒนาสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

สิ่งที่ช่วยเกื้อหนุนการดำเนินงานในสถานศึกษา จากการสำรวจข้อมูลในการรายงาน การพัฒนาคุณภาพการศึกษา ปีการศึกษา 2547 และการสัมภาษณ์บุคลากรในสถานศึกษาพบ ข้อมูลที่เป็นสิ่งที่ช่วยเกื้อหนุนคือ ผู้เรียนทุกคนปลอดจากยาเสพติด มีสุขภาพแข็งแรง ร่าเริง แจ่มใส มีน้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐานประมาณร้อยละ 94.49 ผู้เรียนมี สมรรถภาพทางกายอยู่ในเกณฑ์ปานกลางขึ้นไปร้อยละ 92.06 ผู้เรียนส่วนใหญ่มีทักษะทางด้าน กีฬาและเป็นผู้ชมที่ดี สำหรับทักษะด้านศิลปะมีผู้เรียนที่สามารถแสดงออกได้ดีถึงร้อยละ 20 ผู้เรียนร้อยละประมาณ 75.50 เป็นผู้มีความซื่อสัตย์ โรงเรียนวัดทำใหม่มีผู้สอนที่มีคุณวุฒิและความสามารถตรงกับวิชาที่จัดการเรียนรู้ ให้กับผู้เรียนร้อยละ 80 ผู้บริหารโรงเรียนจัดโครงสร้างการบริหารงานภายในโรงเรียนอย่างเป็น ระบบและให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการโรงเรียน มีส่วนร่วม เช่น ให้คณะกรรมการ สถานศึกษาได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนมีความคล่องตัว ในการบริหารจัดการและสามารถประสานงานกันชุมชนได้เป็นอย่างดี

จุดที่ควรได้รับการพัฒนาของโรงเรียนวัดทำใหม่จากการสำรวจข้อมูลในการรายงาน การพัฒนาคุณภาพการศึกษา ปีการศึกษา 2547 และการสัมภาษณ์บุคลากรในสถานศึกษาพบ ข้อมูล ที่เป็นจุดที่ควรพัฒนา คือ ควรส่งเสริมให้ผู้เรียนส่วนใหญ่ที่มีพฤติกรรมบริโภคอาหารที่ไม่ ถูกต้องตามหลักโภชนาการ เช่น ชอบรับประทานขนมขบเคี้ยว ขนมถุง ให้มีความรู้และพฤติกรรม การบริโภคอาหารที่ถูกต้องตามหลักโภชนาการ ควรส่งเสริมผู้เรียนที่มีทักษะในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ตามเกณฑ์ที่ต้องการของสถานศึกษาที่อยู่ในระดับน้อยและพัฒนาผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนรู้ต่ำ เช่น สารการเรียนรู้คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาต่างประเทศ ให้มีการ พัฒนาการที่ดีขึ้น ควรส่งเสริมผู้เรียนให้มีความสนใจด้านการอ่าน การค้นคว้าด้วยตนเองให้ เพิ่มขึ้น เช่น การศึกษาค้นคว้าในห้องสมุดของสถานศึกษา โรงเรียนควรจัดกิจกรรมเสริมให้ผู้เรียนได้ มีส่วนร่วมในการทำงานร่วมกันกับกลุ่มเพื่อน และให้คำแนะนำให้ขวัญกำลังใจผู้เรียนในการพัฒนา ตนเอง ตามสภาพความพร้อมของผู้เรียน ผู้สอนควรได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนงบประมาณ ในการจัดเตรียมสื่อการเรียนรู้ให้ตอบสนองต่อความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน อย่างต่อเนื่อง

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนจากการสำรวจข้อมูลการประเมินคุณภาพการศึกษา ระดับชาติ ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2547 พบว่า คะแนนเฉลี่ยในสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ สาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ และสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำและร้อยละของผู้เรียนส่วนใหญ่ มีคะแนนอยู่ในระดับพอใช้ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1. 2549 : ออนไลน์) ดังปรากฏในตาราง 2

ตาราง 2 แสดงผลการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และปีที่ 6 โรงเรียนวัดท่าใหม่ ปีการศึกษา 2547

สาระการเรียนรู้ (วิชา)	ระดับชั้น	จำนวน ผู้เรียน (คน)	คะแนนเฉลี่ย ร้อยละ	ร้อยละที่ปรับปรุง/พอใช้/ดี		
				ปรับปรุง	พอใช้	ดี
ภาษาไทย	ป. 3	16	53.96	6.25	75.0 0	18.75
คณิตศาสตร์	ป. 3	16	52.92	0.00	68.7 5	31.25
วิทยาศาสตร์	ป. 3	16	56.04	0.00	68.7 5	31.25
ภาษาไทย	ป. 6	9	41.67	44.44	55.5 6	0.00
คณิตศาสตร์	ป. 6	9	57.78	22.22	11.1 1	66.67
วิทยาศาสตร์	ป. 6	9	40.00	0.00	88.8 9	0.00
ภาษาอังกฤษ	ป. 6	9	33.06	44.44	55.5 6	0.00

จากตาราง 2 พบว่า แนวทางในการบริหารจัดการสถานศึกษา โรงเรียนวัดท่าใหม่ได้จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาได้กำหนดเป้าหมายการดำเนินงานที่เน้นตามมาตรฐานการศึกษา 3 ด้าน คือ ด้านผู้เรียน ด้านผู้สอนและผู้บริหาร ซึ่งมีเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ จริยธรรม มีความรู้ทักษะทางวิชาการ มีความสามารถในการวิเคราะห์ มีทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง มีทักษะในการทำงานและส่งเสริมสุขภาพจิต สุขภาพกายมีสุนทรียภาพทางดนตรี กีฬาและศิลปะ มาตรฐานเกี่ยวกับผู้สอน มุ่งให้มีความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ปฏิบัติงานตามความถนัด และพัฒนาตนเองได้ทันกับเหตุการณ์มาตรฐานเกี่ยวกับผู้บริหาร มุ่งให้ผู้บริหารมีภาวะผู้นำ มีความสามารถในการบริหารจัดการที่ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา รับฟังข้อเสนอแนะ และขอความร่วมมือเพื่อสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนตั้งแต่ปี 2548-2550 โรงเรียนมีแผนที่จะพัฒนาสถานศึกษาด้านการจัดการเรียนการสอนและที่สำคัญได้กำหนดนโยบายในการประชาสัมพันธ์ให้เป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น เช่น โครงการเสียงตามสาย โครงการเยี่ยมบ้านนักเรียน จัดทำเอกสารเผยแพร่กิจกรรมให้ผู้ปกครองและชุมชนได้รับรู้ โครงการส่งเสริมสุขภาพ โครงการอาหารกลางวัน โครงการปฐมนิเทศผู้ปกครอง และโครงการกิจกรรมวันสำคัญๆ เชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาร่วมกิจกรรมกับทางโรงเรียนเพื่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีซึ่งกันและกัน

หลักในการปฏิบัติด้านส่งเสริมการเรียนรู้ โรงเรียนได้สรรหาและพัฒนาสื่อ วัสดุ อุปกรณ์เพื่อให้เพียงพอต่อการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน โดยการอบรมจัดบริการสื่ออุปกรณ์ เพื่อการเรียนรู้อย่างเป็นระบบพร้อมกับการติดตาม ตรวจสอบและประเมินการใช้ ส่งผลให้ผู้สอนและผู้เรียน มีแหล่งศึกษาค้นคว้าหาความรู้มากขึ้นมีหนังสือตำราต่าง ๆ ที่เป็นที่น่าสนใจมากยิ่งขึ้น จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมต่อการเรียนรู้โดยให้ร่วมจัดป้ายนิเทศ จัดมุมเกมมีกิจกรรมสอนศิลปะ เช่น การวาดภาพ การใช้สี การพับกระดาษ การเล่นเกมการศึกษา การพาผู้เรียนไปศึกษานอกสถานที่ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้จากสื่อที่หลากหลาย จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน โดยการ ให้รับผิดชอบการทำงานเป็นกลุ่ม ผลัดเปลี่ยนกันเป็นผู้นำ ผู้ตาม ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริงโดยเน้นในกิจกรรมที่สร้างสรรค์และกิจกรรมเสริมประสบการณ์ จัดแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาในรูปแบบของการจัดมุมประสบการณ์ต่าง ๆ มีการจัดให้มีหนังสือนิทาน หนังสือภาพสวยงามและเหมาะกับวัยเรียนเพื่อส่งเสริมการรักการอ่าน

จากหลักในการปฏิบัติด้านส่งเสริมการเรียนรู้ของโรงเรียนวัดท่าใหม่ ซึ่งดำเนินการตามบริบทของสถานศึกษาขนาดเล็กล้วน โดยภาพรวมสถานศึกษาได้ดำเนินการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อมุ่งให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ โดยเน้นกิจกรรมที่เป็นส่วนเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และมีส่วน

ร่วมกับกิจกรรมต่าง ๆ จัดให้เน้นก็เพื่อให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของตนเอง ได้เรียนรู้จากสื่อที่หลากหลายร่วมกัน ผู้เรียนเกิดประสบการณ์ที่คงทนและมีความเชื่อมั่นในตนเองเพิ่มขึ้น

โรงเรียนวัดลาดระโงง

โรงเรียนวัดลาดระโงง เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 2 ตั้งอยู่หมู่ที่ 5 ตำบลวัดยม อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา รหัสไปรษณีย์ 13160 หมายเลขโทรศัพท์ของผู้บริหาร 0-1236-5785 โรงเรียนวัดลาดระโงง มีเนื้อที่ประมาณ 5 ไร่ มีอาคารเรียน 2 หลัง เป็นอาคารไม้ได้ถูกสูง มีห้องเรียน 10 ห้อง ห้องคอมพิวเตอร์ 1 ห้อง ห้องดนตรีนาฏศิลป์ 1 ห้อง ห้องพยาบาล 1 ห้อง ห้องสมุด 1 ห้อง ห้องน้ำห้องส้วม 1 หลัง สนามกีฬา 2 สนาม โทรศัพท์ 1 เครื่อง โรงเรียนวัดลาดระโงง เปิดสอนระดับก่อนประถมศึกษา คือ ชั้นอนุบาล 1 และอนุบาล 2 จำนวน 2 ห้องเรียน ระดับประถมศึกษา คือ ประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 6 ห้องเรียน รวม 8 ห้องเรียน มีผู้เรียน 80 คน เป็นผู้เรียนที่มีภาวะโภชนาการต่ำ 7 คน ผู้เรียนที่มีความบกพร่องเข้ามาเรียนร่วม 3 คน ผู้เรียนที่ต้องการความช่วยเหลือพิเศษ 22 คน และผู้เรียนที่เหลือเป็นผู้เรียนที่ปกติ บุคลากรในโรงเรียนวัดลาดระโงงประกอบด้วยผู้บริหาร 1 คน ผู้สอน 5 คน นักการภารโรง 1 คน นางอัจฉรา คหิณฑพงศ์เป็น ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้บริหารและผู้สอนมีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรี และมีผู้สอนที่มีวุฒิทางการศึกษาดำรงระดับปริญญาตรี 2 คน บุคลากรในสถานศึกษามีอายุโดยเฉลี่ยของข้าราชการครู 50.16 ประสบการณ์สอน 29 ปี วิสัยทัศน์ของโรงเรียน “ภายในปี 2548 นักเรียนของโรงเรียนวัดลาดระโงง ต้องอ่านออก เขียนได้ คิดเลขเป็นเน้นคอมพิวเตอร์ เลิศเลอภาษาอังกฤษ พิชิตความซื่อสัตย์ มีคุณสมบัติด้านการประหยัด จัดภูมิทัศน์ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ครุมีพัฒนาการด้านเทคโนโลยี มีชุมชนเป็นส่วนร่วม หลอมรวมทักษะชีวิต โรงเรียนวิถีพุทธ เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์” โรงเรียนวัดลาดระโงงมีแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญในชุมชน ได้แก่ บ่อเลี้ยงปลานิล ร้านซ่อมจักรยาน หัตถกรรมจักสาน แหล่งปลูกพืชสมุนไพร และแหล่งทำขนมไทยท้องถิ่น สถานศึกษาตั้งอยู่ในชุมชนชนบทรอบ ๆ สถานศึกษาเป็นชุมชนขนาดเล็ก มีประชากร ประมาณ 312 คน นับถือศาสนาพุทธ เป็นส่วนใหญ่ สภาพพื้นที่โดยรอบเป็นที่ราบลุ่ม ช่วงฤดูน้ำหลากและฤดูฝน น้ำจะท่วมขังทุกปี ประชากรในชุมชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างและการทำนาจบการศึกษา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีรายได้ต่อหัวประมาณ 30,000 บาท ต่อปี ประชากรส่วนใหญ่จะมีฐานะยากจนและขาดโอกาส ในการศึกษาต่อ หลังจากจบการศึกษาภาคบังคับแล้วมักจะออกมาประกอบอาชีพรับจ้างและทำนา จากการที่โรงเรียนวัดลาดระ

โหลง ตั้งอยู่ในเขตวัดลาดระโหลง บุคลากรในสถานศึกษาจึงมีความคุ้นเคย และร่วมช่วยเหลือกิจกรรมกับทางวัดอยู่เสมอ โรงเรียนจึงได้รับความไว้วางใจจากชุมชน และ วัดลาดระโหลง เป็นอย่างดี และเมื่อโรงเรียนมีกิจกรรมใด ๆ ก็จะได้รับความร่วมมือจากทางวัดลาดระโหลงและชุมชน เช่นเดียวกันทั้งด้านแรงงานและงบประมาณตามโอกาสอันสมควร โรงเรียนวัดลาดระโหลง มีการบริหารจัดการภายในโรงเรียนโดยแบ่งภาระงานออกเป็น 4 งาน คือ 1) งานวิชาการ 2) งานบุคลากร 3) งานบริหารทั่วไป และ 4) งานงบประมาณ โดยมีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทำหน้าที่กำกับและสนับสนุนกิจการของโรงเรียนที่สอดคล้องกับหลักการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School – Based Management : SBM) ที่เน้นให้โรงเรียนมีอิสระในการบริหารตนเอง โดยการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนจากการสำรวจข้อมูลรายงานคุณภาพการศึกษา ปีการศึกษา 2547 ของสถานศึกษา พบว่า สถานศึกษาแบ่งระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็น 5 ระดับ ได้แก่ 0, 1, 2, 3, 4 และในกลุ่มสาระการเรียนรู้หลัก เช่น สาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ สาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับ 2 และ 3 มีผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับ 4 น้อยมาก ดังปรากฏในตาราง 3

ตาราง 3 แสดงระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และปีที่ 6 โรงเรียนวัดลาดระโหลง ปีการศึกษา 2547

สาระการเรียนรู้ (วิชา)	ระดับชั้น น	จำนวน ผู้เรียน (คน)	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน				
			ระดับ 4	ระดับ 3	ระดับ 2	ระดับ 1	ระดับ 0
ภาษาไทย	ป.3	7	-	5	2	-	-
คณิตศาสตร์	ป.3	7	-	4	3	-	-
ภาษาอังกฤษ	ป.3	7	-	-	7	-	-
ภาษาไทย	ป.6	11	1	9	1	-	-
คณิตศาสตร์	ป.6	11	-	3	8	-	-

จากตาราง 3 พบว่า แนวทางการจัดการศึกษา/หลักการบริหารการศึกษาทิศทาง นโยบาย การจัดการศึกษาของสถานศึกษา นโยบาย (Policy) การจัดการศึกษาของโรงเรียนจัดให้มีระบบ การประกันคุณภาพในเพื่อยกระดับมาตรฐานการศึกษาให้สูงขึ้น ปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้โดยยึด ผู้เรียนเป็นสำคัญสร้างคุณธรรม องค์กรความรู้ ความสุข และพัฒนาเต็มศักยภาพ จัดระบบทีมงานและ กระจายงานอย่างเสมอภาค ตามแนวทางประชาธิปไตยโดยให้โอกาสและสวัสดิภาพทุกคนอย่าง เท่าเทียมกัน ตามสภาพของผลงาน เร่งรัด ปรับปรุง อาคารสถานที่ แหล่งสืบค้นความรู้และ เทคโนโลยีให้มีศักยภาพในการจัดการศึกษา ระดมทรัพยากรจากทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมใน การบริหารจัดการศึกษาจัดให้มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผลอย่างเป็นระบบ พันธกิจของโรงเรียน โรงเรียนจัดพันธกิจออกเป็น 3 ด้าน ประกอบด้วยพันธกิจด้านผู้เรียนพันธกิจ ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน พันธกิจด้านการบริหารและการจัดการ พันธกิจด้านผู้เรียนจัด การศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับประชาชนในวัยเรียนทุกคนรวมทั้งผู้ยากไร้ขาดแคลนด้วยโอกาสและ พิศาร พัฒนาผู้เรียนให้มีวินัย ขยัน ซื่อสัตย์ ประหยัด เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ยึดมั่นในหลักธรรมและ ประกอบศาสนกิจของศาสนา ที่ตนเองนับถือ ส่งเสริมการฝึกทักษะทางภาษาไทยและภาษาอังกฤษ รวมทั้งทักษะในการ คิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์มีวิจารณญาณ เพื่อเป็นพื้นฐานการ เรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้น ส่งเสริมให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนา ตนเองอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมสุนทรียภาพ ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สังคม และค่านิยมที่ดี งามของความเป็นไทย ส่งเสริมผู้เรียนให้มีสุขนิสัย สุขภาพกายและสุขจิตที่ดี ส่งเสริมให้ ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมชุมนุมตามความสนใจ ส่งเสริมผู้เรียนให้มีทักษะในการทำงาน รักการ ทำงาน ทำงานร่วมกับผู้อื่น และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต และมีอาชีพติดตัว พันธกิจด้าน หลักสูตร และการเรียนการสอน จัดทำและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับ ความ ต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่นมีความรักภาคภูมิใจในความเป็นอยุธยา พัฒนาการผลิตสื่อ นวัตกรรมแหล่งสืบค้นความรู้ เทคโนโลยี สารสนเทศ และอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น พัฒนาการ จัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อสนองความต้องการของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายและการบูรณาการ โครงการ เพื่อนำเสนองานอย่างสร้างสรรค์ พัฒนาการวัดผลและประเมินผลผู้เรียนด้วยวิธีการที่ หลากหลายสอดคล้องกับผู้เรียนและสภาพที่แท้จริงและผลการสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ปรับปรุง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้นทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้พันธกิจด้านการบริหารและการ จัดปรับปรุงโครงสร้างการบริหารงานของโรงเรียนให้สอดคล้องกับกรอบงานของหน่วยงานต้นสังกัด

จัดบุคลากรให้เหมาะสมกับงานตามความรู้ความสามารถความถนัด จัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างเหมาะสม บุคลากรได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องด้วยวิธีการที่หลากหลายตามความถนัด ความสนใจอย่างแท้จริง พัฒนาข้อมูลพื้นฐาน สารสนเทศ ทุกด้านให้ถูกต้องเป็นปัจจุบันทันสมัยและเพียงพอกับความต้องการในการใช้งานพัฒนาการให้บริการผลิตภัณฑ์นวัตกรรมเทคโนโลยี สวัสดิการ สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ให้แก่องค์กร บุคลากร ผู้เรียนตามความเหมาะสม พัฒนาสภาพแวดล้อม รวมทั้งอาคารสถานที่ให้มีบรรยากาศที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ มีความสะดวกปลอดภัยต่อผู้เรียนและทรัพย์สินของทางราชการ เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลงานประสานสัมพันธ์กับชุมชนและระดมทรัพยากรเพื่อจัดการศึกษา ผดุงคุณภาพการศึกษา ตามมาตรฐาน โรงเรียน

จุดที่ควรได้รับการพัฒนาของโรงเรียนวัดลาดระโงงจากการสำรวจข้อมูลในรายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ปีการศึกษา 2547 และการสัมภาษณ์บุคลากรในสถานศึกษา พบข้อมูล ที่เป็นจุดที่ควรพัฒนาดังนี้โรงเรียนควรมีนโยบายให้ผู้สอนปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนให้หลากหลายมากยิ่งขึ้น เช่น การให้ผู้เรียนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดสื่อการเรียนรู้อะเลื่อและเลือกแหล่งเรียนรู้ตามความสามารถ ความถนัดของผู้เรียนแต่ละคน2 ควรส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนที่มีความบกพร่องและผู้เรียนที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษอย่างใกล้ชิดและติดตามอย่างต่อเนื่อง เมื่อผู้เรียนจบการศึกษาแล้ว ถ้าศึกษาต่อควรมีระบบส่งต่อข้อมูลเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้ต่อเนื่อง ควรปรับสภาพพื้นที่ราบบลู่มบริเวณหน้าอาคารเรียนและปลูกต้นไม้ให้มีร่มเงาเกิดความร่วมมือกันเพื่อใช้เป็นที่นั่งพักผ่อนสำหรับผู้เรียนควรส่งเสริมให้ผู้สอนที่มีคุณวุฒิทางการศึกษาที่ไม่ตรงกับสาระในการจัดการเรียนรู้ได้มีโอกาสหาความรู้เพิ่มเติมอย่างต่อเนื่องตามโอกาสอันสมควร

หลักในการปฏิบัติด้านส่งเสริมการเรียนรู้ได้แก่จัดกิจกรรมหน้าเสาธงเพื่ออบรมให้ความรู้ในด้านความรู้ การแต่งกาย การพูดจา การช่วยเหลือ รู้จักเอื้อเฟื้อแบ่งปันสิ่งของให้เพื่อนฝึกการแสวงหาความรู้ ความสามารถ เพื่อให้เห็นคุณค่าของตนเอง ตลอดจนกิจกรรมที่สนับสนุนให้ผู้เรียนทำความดี จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เล่นและออกกำลังกายกลางแจ้ง มีกิจกรรมให้ผู้เรียนเรียนรู้ จากปฏิบัติจริง ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 มีกิจกรรมแข่งขันกีฬาเพื่อประสานความสามัคคีร่วมกันระหว่างผู้เรียนในสถานศึกษาและครูผู้สอนจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมต่อการเรียนรู้โดย ให้ร่วมจัดป้ายนิเทศจัดมุมเกมมีกิจกรรมสอนศิลปะ เช่น การวาดภาพ การใช้สี การพับกระดาษ การเล่นเกมการศึกษา การพาผู้เรียนไปศึกษานอกสถานที่ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้จากสื่อที่หลากหลาย จัดแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาในรูปแบบของการจัดมุมประสบการณ์ต่าง ๆ มีการจัดให้มีหนังสือนิทาน หนังสือภาพสวยงามและเหมาะกับวัยเรียนเพื่อ

ส่งเสริมการรักการอ่าน จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน โดยการให้รับผิดชอบ การทำงานเป็นกลุ่ม ผลัดเปลี่ยนกันเป็นผู้นำ ผู้ตามให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริงโดยเน้นในกิจกรรมที่สร้างสรรค์และกิจกรรม เสริมประสบการณ์ การส่งเสริมเพื่อเร่งพัฒนาสภาพอาคารเรียน ห้องเรียนให้มีเพียงพอ มีความสะอาด ร่มรื่น ถูกสุขลักษณะ มีสภาพแวดล้อมที่เอื้อประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยการจัดสร้างและบำรุงรักษาอาคารเรียน ห้องเรียน และสภาพแวดล้อมที่เอื้อประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยการจัดสร้างและบำรุงรักษาอาคารเรียน ห้องเรียน และสภาพแวดล้อมตามศักยภาพของสถานศึกษาขนาดเล็ก เพื่อจะให้เกิดความพร้อมต่อการบริการแก่ผู้เรียนให้มากที่สุดส่งผลให้สภาพแวดล้อม ภายในสถานศึกษาเกิดความร่มรื่น สะอาด และมีสภาพที่เอื้อต่อการเรียนรู้ได้พอสมควร การส่งเสริม ในการพัฒนาภูมิทัศน์และสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาให้มีความสะอาด ร่มรื่น สวยงาม โดยการจัดทำสวนหย่อม สนามหญ้า ปลูกไม้ดอกไม้ประดับ บริเวณอาคารเรียน จัดซ่อมระบบระบายน้ำเสีย จัดทำป้ายทิศทางการเดิน ป้ายอาคารสถานที่ต่าง ๆ การจัดทำมุมที่นั่งพักผ่อน และขอบเขตรั้วของสถานศึกษาที่สวยงามโดยใช้พรรณไม้เป็นส่วนประกอบ ส่งผลให้สภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาสวยงาม ผู้เรียนมีสุขภาพจิตแจ่มใสขึ้น

จากสภาพของโรงเรียนขนาดเล็กทั้ง 3 โรงเรียน ที่มีจำนวนนักเรียนไม่เกิน 120 คน พบว่า ขาดความพร้อมด้านปัจจัย ได้แก่ สภาพครูไม่ครบชั้นเรียน ขาดวัสดุอุปกรณ์ในการจัดการเรียน การสอน งบประมาณไม่เพียงพอ ทั้งนี้เนื่องจากข้อจำกัดเกี่ยวกับเกณฑ์การจัดอัตรากำลังครู และข้อจำกัด ด้านงบประมาณของภาครัฐ การจัดการศึกษาผู้ที่มีหน้าที่สำคัญในการส่งสอนอบรมให้ ผู้เรียน มีความรู้ ความสามารถ มีคุณธรรม มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และมี การพัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม ก็คือครู เพราะครูคือผู้กำหนดอนาคต ของประเทศ ประเทศใดที่มีครู ที่เป็นคนที่มีความรู้ความสามารถ เป็นคนเก่ง เป็นคนที่มีความ เสียสละ ตั้งใจทำงานเพื่อประโยชน์ของผู้เรียน ประเทศนั้นจะมีพลเมืองที่เก่ง และฉลาด และในทาง กลับกัน หากประเทศใดมีครูที่มีปัญหา ไม่สามารถพัฒนาผู้เรียนซึ่งเป็นทรัพยากรสำคัญของ ประเทศได้แล้ว ประเทศนั้นอาจจะเสื่อมโทรมและล่มสลายไปได้ (รุ่ง แก้วแดง. 2541 : 134-135) การที่บุคลากรไม่ครบชั้นเรียนต้องสอนรวมชั้นเรียนคือ 1 คนสอน 2 ชั้นเรียน ครูมีงานนอกเหนือจากการสอนต้องรับผิดชอบทำให้ไม่มีเวลาสอนจึงเกิดการท้อแท้ ครูอายุมากไม่ ย่อมพัฒนาตนเอง เพราะคิดว่าอายุมากแล้วทำไม่ได้อบรมก็ไม่รู้ จะทำอะไรไม่มีสิ่ง อำนาจความสะดวกในการใช้สื่อการสอน ผู้วิจัยคิดว่าสิ่งที่กล่าวข้างต้น น่าจะเกิดจากการ ขาดแรงจูงใจในการปฏิบัติงานจึงร่วมดำเนินการพัฒนาเครื่องมือเกี่ยวกับแนวทางการสร้างแรงจูงใจ

ในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษานัดเส็กนำมาทดลองใช้กับ
ระโห่งซึ่งเป็นโรงเรียนเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้

โรงเรียนวัดลาด